

CARE

CARpet bowls
foR everyonE

CARpet bowls foR everyonE

EL KİTABI

Bu proje, 622461-EPP-1-2020-1-LV-SPO-SSCP numaralı hibe sözleşmesi kapsamında "Avrupa Birliği'nin Erasmus Spor – Küçük İşbirliği Ortaklıkları" programı tarafından fon almıştır.

İÇİNDEKİLER

1. GİRİŞ.....	1
2. AMAÇ ve HEDEFLER.....	1
3. GENEL BİLGİLER.....	1
4. YEREL HALI BOWLINGİNİN TARİHÇESİ:	2
4.1. HALI BOWLINGİNİN DANİMARKADAKİ TARİHÇESİ (Yazan: Karen Damborg).....	2
4.2. POPÜLER VE ESKİ BİR GELENEKSEL SPOR OLAN HALI BOWLINGİNİN NORVEÇTEKİ TARİHÇESİ (Yazan: Gunnar Hjorthaug).....	3
5. AMAÇ-VİZYON	4
6. OYUN KURALLARI VE EKİPMAN	4
6.1. HALI BOWLINGİ KURALLARI.....	6
6.2. KISA MAT BOWLINGİ KURALLARI.....	10
7. TEKNİK VE TAKTİKLER.....	23
7.1. TURNUVA ORGANİZASYONU	26
7.2. TERİMLER.....	27
8. ANTRENMAN İPUÇLARI.....	28
8.1. TANIMLAR	28
8.2. ISINMA HAREKETLERİ.....	28
8.3. DENGE VE KOORDİNASYON HAREKETLERİ	28
9. EYLEM PLANI	30

1. GİRİŞ

Bu el kitabı “Herkes için Halı Bowlingi (CARpet bowls foR everyone/CARE)” projesi ile Erasmus+Spor programının bir parçasıdır. Proje, her yaş grubundan insanın oynayabileceği bir oyun olan halı bowlingini teşvik etmek amacıyla tasarlanmıştır. Proje ile birlikte spor aktivitelerinde düzen sağlamak, farklı yaş gruplarındaki insanlar arasındaki birlikteliği ve sağlıklı yaşamı teşvik etmek planlanmaktadır.

HALI BOWLINGİ OYNANMASININ BAŞLICA NEDENLERİ:

- Fiziksel aktiviteyi teşvik eder;
- Oyunun temel hedefi sosyalleşmeyi sağlamaktır ve her yaş grubuna hitap eden bir sosyal faaliyettir;
- Atışları ayakta, oturarak veya diz çökerek yapabilirsiniz;
- Oyun, iki saatlik bir seansta yaklaşık 2000 adım attığınız bir aktivitedir;
- Oyun, denge, koordinasyon ve konsantrasyon becerilerini geliştirir;
- Fiziksel aktivite ve sosyal etkileşim halı bowlingi sporunun sağlık üzerinde yarattığı olumlu etkilerdir.

2. AMAÇ ve HEDEFLER

Halı bowlingi el kitabı, projenin ana hedeflerine ulaşmak, halı bowlingi sporunun niteliği, kuralları ve davranış bilgileri hakkında bilgiler vermek amacıyla geliştirilmiştir.

Bu el kitabı hem bir politika, hem de oyuncular için öğretici bir araç olarak geliştirilmiştir.

3. GENEL BİLGİLER

Nilüfer Belediyesinin ortağı olduğu “ CARE - Carpet Bowls for Everyone” Projesi Avrupa Komisyonu tarafından “Erasmus Spor – Küçük İşbirliği Ortaklıkları” kapsamında finanse edilen bir projedir. Koordinatörlüğünü Kekava Belediyesinin (Letonya) yaptığı projede; Norveç Carpet Bowls Federasyonu (Norveç), DGI Spor Derneği (Danimarka), Rocca di Cerere Konsorsiyum Derneği (İtalya) ve Nilüfer Belediyesi projenin diğer ortaklarını oluşturmaktadır.

Koordinatör

- **Kekava Belediyesi Spor Temsilciliği(Letonya)**

İnternet Sitesi: <https://sports.kekava.lv/sa/>

Adres: Kekavas novada pasvaldības sporta agentūra, “Bultas”, Kekavas pag., Kekavas novads, LV-2123

Telefon No: +371 26410552

E-posta: sports@kekava.lv

Ortaklar

- **Nilüfer Belediyesi**

İnternet Sitesi: www.nilufer.bel.tr

Adres: İhsaniye Mah. Cumhuriyet Meydanı 2a 2b Blok

Telefon No: +90 224 444 16 03

E-posta: nim@nilufer.bel.tr

- **Soc.Cons. Mista a r.l. Rocca di Cerere Geopark(İtalya)**

<https://www.roccadicerere.eu/>

Adres: Via Vulturo, Enna, İtalya, Sicilya, 34, 94100

Telefon No: +39 935 504717

E-posta: info@roccadicerere.eu

- **DGI VESTJYLLAND(Danimarka)**

İnternet Sitesi: www.dgi.dk/foreningsledelse/min-landsdelsforening/dgi-vestjylland

Adres: Tingvej 5, 7500 Ulfborg, Danimarka

Telefon No: +45 79404250

E-posta: vestjylland@dgi.dk

- **Norveç Halı Bowlingi Federasyonu / Norges Carpet Bowls Forbund(Norveç)**

Adres: Sundbyveien 293,1821 Spydeberg, Norveç

Telefon No: +47 905 72 189 Leif Hamberg

Telefon No: +47 900 87 073 Gunnar Hjorthaug

E-posta: leifhamberg@hotmail.com

4. YEREL HALI BOWLINGİNİN TARİHÇESİ:

4.1. HALI BOWLINGİNİN DANİMARKADAKİ TARİHÇESİ (Yazan: Karen DAMBORG)

Danimarka'da yaklaşık 30 yıl önce bir İskoçyalı tarafından ilk kısa mat bowling kulübü kuruldu. Kulüp varlığını 60 üyesiyle birlikte halen sürdürmektedir.

2007 senesinde Vestjylland Uluslararası Komitesi İskoçya Ziyareti sırasında Halı Bowlingi oyununu görmüş ve oyunun bir setini Danimarka'ya getirmiştir. 2009 yılında tekrar İskoçya'ya gidildiğinde yeni bir set satın alınarak oradan bir grup insan oyunu Danimarka'da öğretmeleri için davet edilmiştir. Bu ekip 11 Kasım 2009 tarihinde Danimarka'ya gelmiştir. 3 hafta sonra tekrar Danimarka'ya ziyarette bulunarak halka açık ilk seminer verilmiştir. Takip eden 2,5 sene içinde yaklaşık 110 tane bowling seti satın alınmış ve Kasım 2019'da ülkenin tamamında 530 sete ulaşılmıştır. Bugün Danimarka'da 600'den fazla set bulunmaktadır (Proje setleri hariç). Sporun getirilmesiyle birlikte daha ilk yıllarda ülke çapında halı bowlingi oynayan bir grup oluşmuştur. Yaklaşık 8 yıl içerisinde topluluk bütçesiyle, kurallarıyla DGI'nin resmi üyesi haline gelmiştir.

İngilizce konuşulan ülkelerde topla oynanan oyunların ortak adı bowlingdir. En çok bilinen türü ise 10 lobutlu olan "Klasik Bowling" oyunudur. Genel olarak Bowling adı verilen oyunlar birbirinden farklılık arz eder. Açık havada oynanan bowling türleri Kron Bowling olarak adlandırılabilir (oyun sahasında engeller varsa).

Çim bowlingi, açık havada yaklaşık 30-32m boyunda ve yaklaşık 4m genişliğinde alanda, tercihe göre farklı ölçülerde, büyüklükte ve ağırlıkta toplarla oynanan bir oyundur. Kapalı alan bowlingleri sadece kapalı mekanlarda oynanır. Halı bowlingi sadece halı üzerinde oynanan bir bowling türüdür. Halı bowlinginin birçok çeşidi bulunmaktadır. Kısa halıda oynanan bowlingin halısı yaklaşık 13m boyunda ve 2m genişliğinde olup açık hava veya kapalı alan bowling toplarıyla oynanır. Danimarka'da oynanan halı bowlingi ise hepsi aynı büyüklükte ve ağırlıkta sabit ölçülü toplarla oynanan halı bowlingidir. İskoç tipi halı bowlingi ise değişik ölçülerde toplarla oynanır ve tamamen farklıdır.

4.2. POPÜLER VE ESKİ BİR GELENEKSEL SPOR OLAN HALI BOWLINGİNİN NORVEÇTEKİ TARİHÇESİ (Yazan: Gunnar HJORTHAUG)

Halı bowlingi, 1294 yılında İngiltere'de başlayan ve günümüzde neredeyse tüm dünyada oynanan eski bir geleneksel spordur. Kanada, Avustralya, Yeni Zelanda, İngiltere, İsveç ve Norveç gibi ülkelerde popülerdir. İskoçya ve Danimarka'da kısa halı bowlingi popüler bir spor çeşididir.

Oyun yaygın olarak oynanmasına rağmen evrensel olarak kabul edilmiş tek bir kurallar dizisi yoktur. Oyunu oynayan her ülkenin kendine özgü kuralları vardır. Uluslararası düzeyde birbirlerine karşı oynayan Yeni Zelanda ve Avustralya bile birbirlerinden farklı kurallara sahiptir. İsveç ve Norveç, belirgin bir şekilde İngiliz Halı Bowlingi Birliği(ECBA)'nin belirlediği İngiliz Halı Bowlingi kurallarını benimsemiştir.

2010 Norveç'te Halı Bowlingi oynamaya başlamıştır.

2011 Ostfold County Projesi çeşitli faaliyetlerin yanında halı bowlingini de dahil etmiştir.

2013 Halı bowlingi, Ostfold İlçesi tarafından İngiltere - Chesterfield Bowling Kulübü'nden esinlenerek desteklenen bir halk sağlığı sporu haline gelmiştir.

2016 Norveç Halı Bowlingi Birliği (NCBF) kurulmuştur.

Halı bowlingi, küçük salonlarda oynamaya uygun olacak şekilde tasarlanmıştır. Oyunun temel amacı diğer tüm bowling disiplinleriyle aynı olacak şekilde topunuzu rakibinizden daha yakın bir şekilde hedef topa ulaştırmaktır. Ancak gerekli ekipmana uyması için değişiklikler yapılmasını gerektirmiştir.

Oyun yaklaşık 9,15 metre uzunluğunda ve 1,82 metre genişliğinde bir halı üzerinde, 0,1 metre çapında sabit ölçülü toplar kullanılarak oynanır. Halının ortasında 0,46 metre büyüklüğünde bir blok (engel) bulunur ve topların atışı önceden belirlenmiş bir alandan yapılır. Tüm bowling oyuncuları aynı topları kullanır, bu da oyuncuların kendi ekipmanlarını satın alma ihtiyacını ortadan kaldırır ve nispeten ucuz bir spor haline getirir. Halılar rulo haline getirilebilecek ve kolayca saklanabilecek şekilde üretilmiştir.

Oyunun bir diğer önemli yönü de herkese uygun bir spor dalı olmasıdır. Erkekler ve kadınlar, her yaşta çocuklar, engelliler oyunun her seviyesinde eşit şartlarda rekabet edebilme imkanına sahiptir. Norveç'te, tekerlekli sandalyeye bağlı yarışmacıların bulunduğu birden fazla kulüp vardır. Bu da oyunun tamamen "**Herkes için Spor**" kategorisine girmesini sağlamaktadır.

İsveç ve Norveç'ten oyuncular sporu öğrenmek ve oynamak için İngiltere'deki ECBA turnuvalarını birkaç kez ziyaret etmiştir. Danimarka'dan oyuncular ise İskoçya'da bulunmuş ve kendi kurallarına göre kısa halı bowlingi oynamak için ilham almışlardır.

Bu spora olan ilgi yaşanan nüfusun daha aktif olmak için fırsatlara ihtiyaç duyduğunun fark edilmesinden kaynaklanmaktadır. Yeni Zelanda ve Kanada'da gençlerin de bu spora yöneldiği görülmektedir. Sporun sosyal ağı ve sosyal boyutu çok önemlidir.

2016 yılında Avrupa Halı Bowlingi Federasyonu kurulmuştur. Ulusal şampiyonalarla bir araya gelme imkanı ziyaretçilere oyunun en rekabetçi haliyle oynandığını görme fırsatı sağlamaktadır.

2018 yılında Avrupa Halı Bowlingi Federasyonu tarafından Baltık ülkelerinde halı bowlingi başlatılacağı belirtilmiştir.

2019 yılında Kekava Belediyesi'nden bir çalışma grubu (Kekavas Novada Pasvaldības Sporta Agenturas) Norveç'e gelerek Halı Bowlingi Federasyonunu ve kulüplerini ziyaret etmiştir.

2021 yılında Letonya, Kekava'da 2 yıl boyunca Danimarka ve Norveç'in danışmanlığında Letonya, İtalya ve Türkiye'de halı bowlingini geliştirmek için bir Avrupa Birliği Erasmus + Spor projesine başlamıştır.

5. AMAÇ-VİZYON

Fiziksel aktivite ve sosyalleşme halk sağlığı konusunda önem teşkil eder. Fiziksel faaliyetlere katılım, tüm insanların gündelik yaşantılarında önemli bir yer kaplamaktadır. Fiziksel faaliyetler gönüllülük, liderlik ve yöneticilik yoluyla diğer alanlarda; özellikle de profesyonel yaşamda başarılı olmak için gerekli yaşam becerilerini geliştirir. Nesiller ve farklı geçmişlere sahip insanlar arasında bilgi, deneyim ve kültürel mirasın aktarılmasını kolaylaştırır. Fiziksel aktivitelerin kişinin zekasını, bireyselliğini, duygusal zekasını geliştirdiği ve bunun da halk sağlığında önemli olduğu uzun zamandır önce kanıtlanmıştır. Fiziksel aktivite çocukların, gençlerin ve yetişkinlerin bilişsel, fiziksel, sosyal ve duygusal gelişimine katkıda bulunur. Halı bowlingi, fiziksel aktivite ve sosyal dostluğu birleştiren bir halk sağlığı sporudur. Her yaşta insanın eğlenmesi ve aktif olması için bir fırsattır. Bu sayede yaşam kalitelerini ve sağlıklarını artırır. Böylece bireyler ve ulusal sağlık sistemleri için sağlık harcamalarının azaltılmasına yardımcı olur. Halı bowlingi, sadece yaşlılar için değil, özellikle çocuklar ve gençler olmak üzere herkese uygun olan sürdürülebilir bir halk sağlığı spordur. Halı bowlingi yaşlılar, engelliler, gençler, erkekler ve kadınlar gibi farklı sosyal grupları bir araya getirebilen bir oyundur. Bu oyun, sosyalleşmeyi, kültürlerarası diyalogu, anlayışı, sosyal entegrasyonu, başkalarına saygıyı spor ve ilgili iyi uygulama örneklerinin paylaşımı yoluyla teşvik eder. Fiziksel aktiviteler, yeterince temsil edilmeyen grupların özel ihtiyaçlarının ele alınması gerektiğinde her türlü ayrımcılıkla mücadele için bir araçtır.

Halı bowlingi ile ebeveynler boş zamanlarını çocuklarıyla geçirmek için çok iyi bir fırsata sahip olacaklardır. Çünkü halı bowlingi geleneksel bir oyundur ve fiziksel becerileri geliştirir, yaratıcılığı ve bağımsız olmayı öğretir. Fiziksel ve duygusal dayanıklılığı geliştirmesinin yanında Avrupa'nın kültürel mirasıyla özdeşleşir. Doğal çevremizi keşfetmek için bir fırsattır. Aktif ebeveynlerin çocukları da aynı derecede aktif olur. Sağlıklı bir toplum her ekonomiye fayda sağlar.

Halı bowlinginin sağlıklı yaşam tarzının teşvikine yönelik en önemli faydası, oyunun basit kuralları nedeniyle herkes için erişilebilir olmasıdır. Halı bowlingi, eşitlik ve adil oyun ilkelerine saygı göstererek çocuklu aileler, yetişkinler, yaşlılar, engelliler, cinsiyete bakılmaksızın belirtilen hedef grupları kapsayacak şekilde Avrupa Birliği fiziksel aktivite ilkelerini teşvik eder ve yaygınlaştırır. Toplumun yalnız üyelerini halı bowlingine dahil ederek ve sağlıklı bir yaşam tarzı içinde oyun oynayarak sosyalleşme fırsatlarını teşvik eder.

6. OYUN KURALLARI VE EKİPMAN

Şu anda dört tür halı bowlingi oyunu vardır ve bunlarla ilgili federasyonlar aşağıdaki gibidir:

• Halı Bowlingi

Halı bowlingi çoğunlukla İngiltere ve Norveç'te oynanmaktadır.

İngiltere: <http://www.englishcarpetbowls.com>

Norveç: <https://bowlsnorge.no/> <https://www.facebook.com/bowlsnorge>

Halı bowlingi kuralları: <https://bowlsnorge.no/wp-content/uploads/2018/Q9/English-Carpet-Bowls-Association.pdf>

• Kısa Mat Bowlingi

Kısa mat bowlingi, diğer ülkelerle birlikte İskoçya, İngiltere, Norveç ve Danimarka'da oynanmaktadır.

İngiltere: <http://www.esmba.co.uk/>

İskoçya: <https://scottishsmbf.wixsite.com/home>

Yeni Zelanda: <https://www.nzindoorbowls.co.nz>

Norveç: <https://www.bowlsnorwav.com/> <https://www.facebook.com/BowlsNorwav>

Danimarka: <https://www.dgi.dk/bowls/bowls/se-hvor-du-kan-spille-bowls> <https://bowls.dk>

İsveç: <https://www.facebook.com/profile.php?id=100063494167511>

Oyunun kuralları halı bowlinginden farklıdır. Kısa mattaki kurallar İskoçya'da uygulanan kurallara dayanmaktadır. Danimarka'da, halı bowlinginde kullanılan toplar kullanılır. Buna karşın, kısa mat bowlinginde daha ağır toplar kullanılır. Halılar da birbirinden farklıdır (daha uzun ve farklı şekilde işaretlenmiştir).

Kısa halı bowlingi kuralları: <https://scottishsmbf.wixsite.com/home/rules>

• İç Mekan Bowlingi

Halı yaklaşık 6,7 metre uzunluğunda ve 1,8 metre genişliğinde olmalıdır.

Yeni Zelanda: <https://www.nzindoorbowls.co.nz>

Kurallar: https://www.nzindoorbowls.co.nz/files/3825_20220216160826-1644980906.pdf

İç mekan bowlingi İngiltere: <http://www.eiba.co.uk>

Kurallar: <http://www.eiba.co.uk/championship-rules/fantastic-5-rules.pdf>

• Uzun Mat Bowlingi

El kitabında bahsi geçen ülkelerde uzun halı bowlingi nadiren oynanmaktadır ve kurallarını bu bağlamda ele almamız gerekmemektedir. Bu projeye dahil edilmemiştir.

TEMEL BİLGİLER

Kimler oynayabilir?

Halı bowlingi her yaşta ve beceri seviyesinde kişiler tarafından oynanabilir. Halı bowlingi hem yaratıcılık hem de rekabet amaçlı oynanabilir. Bu oyun, güç kuvvet kullanmaktan ziyade bir beceri oyunudur ve engelliler de dâhil olmak üzere her yaşta ve beceriye sahip insan tarafından oynanabilir.

Nerede oynanabilir?

Oyun halısı ve 16 adet topun sığabileceği kadar bir genişlikteki zemine sahip herhangi bir salonda veya iç mekanda oynanabilir.

Nasıl oynanır?

Halı bowlingi denge ve koordinasyon becerilerini geliştiren bir oyundur. Bir, iki, üç, dört kişilik takımlar halinde oynanabilir.

Halı bowlinginin disiplinleri:

- 1 kişilik takımlar: Her oyuncu 4'er top atar.
- 2 kişilik takımlar: Her oyuncu 3'er top atar.
- 3 kişilik takımlar: Her oyuncu 2'şer veya 3'er top atar.
- 4 kişilik takımlar: Her oyuncu 2'şer top atar.

Bunun dışında tüm kurallar aynıdır.

SONUÇ

Halı bowlinginin kurallarının açık ve anlaşılır olması önemlidir. Avrupa genelinde iç mekan bowlingi, kısa mat bowlingi aynı zamanda halı bowlingi uygulamaları söz konusudur. Aşağıda halı bowlingi ve kısa mat bowlinginin kuralları yer almaktadır.

***Oyunlarda büyük benzerlikler olduğu için her iki türden oyuncular birlikte oynayabilir.**

6.1. HALI BOWLINGİ KURALLARI

Kuralların orijinal haline aşağıdaki internet sitesinden ulaşabilirsiniz.

<http://www.englishcarpetbowls.com/rules.html>

Foto Gunnar A. Hjorthaug

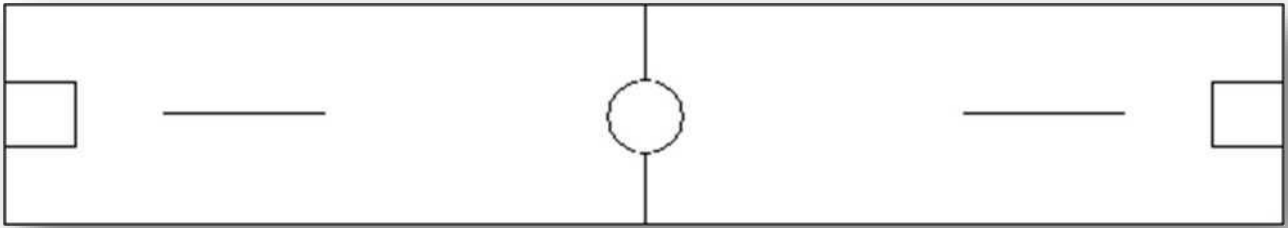
1. EKİPMANLAR

Halı

1.1. Oyunun oynanacağı halının genişliği en az 1.83m (6ft) en fazla 1.98m (6ft 6 inç), uzunluğu ise en az 9.14m(30ft) en fazla 10.06m(33ft) olmalıdır.

Halıya çizilecek işaretler

- 1.2. Halının her iki ucundan 0,91m (3 ft) uzaklıkta olacak şekilde 0,91m (3 ft) uzunluğunda bir hedef top (jack) yerleştirme çizgisi halının kısa kenarından ortalanarak çizilmelidir.
- 1.3. Halının iki kısa kenarında, orta noktası kısa kenarın ortasına denk gelecek şekilde, aralarında 45.7cm olan ve 45.7cm uzunluğunda bir atış alanı çizgileri çizilmelidir.
- 1.4. Halının her iki ucunda aşağıdaki gibi bir atış alanı belirlenecektir. Atış alanını işaretleyen iki çizgiyi birleştirmek için 457mm (18 inç) uzunluğunda bir yan çizgi çizilir. (Şemada gösterildiği gibi)
- 1.5. Halının iki ucundan birbirine eşit mesafede olacak şekilde halı bir çizgiyle iki eşit parçaya bölünmelidir.

Fotoğraf: Gunnar A. Hjorthaug

Orta Engel ve Atış Alanı Blokları

- 1.6. 457mm (18inç) genişliğinde ve 50mm (2inç) yüksekliğinde sert ve halı ile zıt renkte bir blok (engel - daire, diyagonal vb. şekilde); halının ortasına her iki uçtan ve her iki yandan eşit uzaklıkta olacak şekilde yerleştirilir.
- 1.7. 152mm x 101.6mm x 50.8mm (6inç x 4inç x 2inç) boyutlarında halıyla zıt renkte iki ahşap blok atış çizgilerinin üstüne yerleştirilir. Bloklar, yüksekliği 152mm (6 inç) olacak ve blokların 101,6mm'lik (4 inç) tarafı halının kısa kenarına bakacak şekilde ve 50,8mm'lik (2 inç) tarafı çizgilere bakacak şekilde yerleştirilir.

Bowling Topları

- 1.8. Oyun, her biri 98mm (3.875 inç) çapında, No.3 Bias (eğimli), aynı üretici çıkışlı ve 2 farklı renkte(örn. 8 top siyah, 8 top kahverengi) olmak üzere iki ayrı renkte toplam 16 top ile oynanır. Oyunda farklı şekilde eşleşen top setleri kullanılmamalıdır. Aynı renkte olan 16 topu birbirinden ayırt etmek için üstüne ayırt edici bir materyal yapıştırılabilir.

Hedef Topu (Jack)

- 1.9. Hedef topu (jack), 63.5mm çapında (2.5 inç), 283.5gr (10oz) ağırlığında ve beyaz renkte olmalıdır. (Tolerans değeri: \pm % 15)

2. OYNANIŞ

- 2.1. Oyuna başlamadan önce takım kaptanları yazı-tura atışı yapmalıdır. Yazı-tura atışında kazanan taraf oyuna kimin başlayacağına ve top seçimine karar verir.
- 2.2. İlk atışı yapacak olan takım hedef topunu, hedef topu yerleştirme çizgisine yerleştirir. Sonraki devrelerde son devreyi kazanan takım hedef topu yerleştirir ve ilk atış hakkı da yine o takımda

olur(Berberlik durumunda, berabere biten turda oyuna başlayan takım bu hakka sahip olur).

3. OYUNCULAR

- 3.1. Atış yapmayan oyuncular, atış yapan oyuncular oynarken halıdan uzak bir noktada durmalıdır.
- 3.2. Atış sırası takımların üçüncü oyuncusuna geldiğinde, takım kaptanı ile görüşebilir.
- 3.3. Atış sırası kaptana geldiğinde oyuncular halının diğer ucuna geçer.
- 3.4. Hastalık/acil durumlarda yedek oyuncular kullanılabilir. Yedek oyuncular kaptanlık dışında herhangi bir sırada oynayabilir.

4. KAPTANLAR

- 4.1. Kaptanlar takımının kontrol ve yönetimini yapar. Maç içerisinde oyuncularının sorumluluğu kaptandadır. Oyun başladıktan sonra takım içi roller değişmez.
- 4.2. Maç esnasında bir hakem yok ise, maç içerisinde yaşanacak olan tüm anlaşmazlıklarda iki kaptan ortak bir karara varmalıdır. Kaptanların verecekleri karar nihai karar olarak kabul edilir.

5. ÖLÇÜM

- 5.1. Ölçüm yapılırken hedef topa hiçbir şekilde dokunulmamalı ve hareket ettirilmemelidir.
- 5.2. Tüm ölçümler hedef top ile atılan topun birbirine en yakın noktaları arasındaki mesafe ölçülerek yapılacaktır. Hedef top ile atılan top arasındaki mesafeyi ölçmeye engel olan bir top varsa, ölçülecek olan top yerinden oynamayacak şekilde, engel olan top halıdan kaldırılmalı ve en son top atılana kadar da ölçüme geçilmemelidir.
- 5.3. Takımlarından ölçüm yapacak oyuncularını kaptan belirler ve diğer tüm takım oyuncuları da devrenin sonucu belirlenirken halıdan uzak bir noktada durmalıdır.
- 5.4. Anlaşmazlık halinde ise neyin ölçüleceği ve kimin tarafından ölçüleceği konusunda kaptanlar arasında bir uzlaşmaya varılması esastır.

6. SKOR

- 6.1. Eğer iki takımın da topu hedef topa eşit uzaklıkta bulunuyorsa, iki tarafa da sayı yazılmaz. Oyun berabere bitmiş kabul edilir.
- 6.2. Son topu atacak olan kaptan bu atışı yapmak zorunda değildir. Ancak bu kararını önceden diğer kaptana bildirmelidir.
- 6.3.
 - (i) Sadece kaptan veya önceden belirlenmiş oyuncu topları puanlamadan sonra kaldırabilir. Bu toplar karşılığın önlenmesi için halı üzerinde boş bir alana alınmalıdır.
 - (ii) Diğer takım üyeleri puan kararlaştırılana kadar hiçbir durumda topa dokunmamalıdır.

7. İHLALLER

- 7.1. Oyuncular halı üzerinde durmamalı, diz çökmemeli veya halıya dokunmamalıdır. Eğer bir oyuncu rakip kaptan tarafından uyarıldıktan sonra bu kuralı ihlal etmeye devam ederse ihlali yapan tarafın 1 atış hakkı silinir. Buradaki tek istisnai durum, son topun durmasından sonra devreye karar vermek veya hatalı bir topun durdurulması ve kaldırılması için karar verilmesinin gerekli olduğu durumlardır.
- 7.2. Eğer bir bowling oyuncusu yanlışlıkla rakibinin topuyla atış yaparsa, top durduktan sonra bu topun yerine oyuncunun kendi tarafının toplarından biri koyulur.

- 7.3. Eğer bir oyuncu kendi sırası gelmeden veya rakibinin topu durmadan önce atış yaparsa, o atış geçersiz sayılır.
- 7.4. Engel ile oyun alanı çizgisini tamamen geçmeyen, orta engele çarpan veya üzerinden zıplayan her atış geçersiz sayılır.
- 7.5. Hiçbir top ortadaki engelden ileriye gidemezse atış geçersiz sayılır ve top sahadan alınmadan bir atış yapılamaz. Aksi halde o atış geçersiz sayılır.
- 7.6. Oyuncular, atış yaparken haliya basmamalıdır. Eğer bir oyuncu rakip Kaptan tarafından uyarıldıktan sonra bu kuralı ihlal etmeye devam ederse, o atış geçersiz sayılır.

8. TOPUN VEYA HEDEF TOPUN (JACK) YERİNDEN OYNAMASI

- 8.1. Eğer bir top hareket halindeyken veya dururken oyunculardan biri tarafından yerinden oynatılırsa, rakip takımın kaptanı:
- Topu / hedef topunu olduğu gibi bırakacak;
 - Topları mümkün olduğunca asıl konumlarına yakın bir şekilde değiştirecek;
 - Bu şekilde hareket ettirilen geçerli atışı tekrar ettirecektir.
- 8.2. Hedef topu, atış yapılan top tarafından halının dışına atılırsa, o atış geçersiz sayılacaktır. Bu durumda rakibe 2 atış hakkı verilir ve oyun yeniden başlatılır. Eğer oyun sırasında hedef top halının ucuna veya kenarına atılırsa, o uçtan sorumlu iki oyuncu hedef topun durduğu yer konusunda anlaşmalıdır. Normalde bir sonraki topun atılması için geçecek süreye uygun makul bir süre içinde anlaşmaya varılmalıdır. Anlaşmaya varıldıktan sonra hedef top ile herhangi bir temas olmaksızın hedef top halıdan çıkarsa, o devre ceza verilmeksizin yeniden oynanmalıdır. Eğer bu durum süreli bir oyunun sonunda gerçekleşmişse ve oyunun bitişini bildiren düdük hedef top yerleştirilmeden çalınmışsa, o zaman oyunun tekrar oynanmasına izin verilmez.
- 8.3. Hareket halindeki tüm geçersiz atışlar durdurulmalı ve mümkünse başka bir topa veya hedef topa çarpmadan halıdan kaldırılmalıdır. Geçersiz bir atışın, geçerli bir topun veya hedef topun hareket etmesine neden olması durumunda, rakip takım kaptanı:
- Geçersiz atışları kaldırır ve topları/hedef topu olduğu gibi bırakır;
 - Geçersiz atışı çıkarır ve topu /hedef topu mümkün olduğunca eski konumuna yakın bir şekilde yerine yerleştirir;
 - Hareket eden birden fazla top var ise devreyi yeniden oynatabilir.

Öngörülemez Durumlar:

- 8.4. Oyun sırasında herhangi bir yabancı nesne hedef topun veya herhangi bir topun konumunu bozarsa, kaptanlar aşağıdaki şekilde hareket edeceklerdir:
- Yabancı nesneyi kaldırır ve topları/hedef topu olduğu gibi bırakır;
 - Yabancı nesneyi kaldırır ve topları /hedef topunu orijinal konumlarına mümkün olduğunca yakın bir şekilde yerleştirir;
 - Hareket eden birden fazla top var ise devreyi yeniden oynatabilir.
- 8.5. Eğer bir atış yanlışlıkla geçersiz sayılır ve halıdan kaldırılırsa, o atış tekrarlanır.
- 8.6. Eğer bir ölçüm yapılmadan önce veya ölçüm alınırken, hedef top veya bir top (sayım dâhilinde olduğu kabul edilen) yerinden oynatılırsa aşağıdakiler uygulanır. Bu bir oyunun sonu değilse ve daha önce herhangi bir atış yapılmamışsa, bu durumda bkz. kural 8.4.
- Eğer skor kararlaştırılmadan önce, bir top herhangi bir fiziksel müdahale olmaksızın kendiliğinden halıdan düşerse, yeni pozisyonunda bırakılır.
 - Ölçülmesi gereken bir top, ölçüm yapılırken bir ölçüm görevlisi tarafından yanlışlıkla hareket ettirilirse, devre tekrar oynatılacaktır.
 - Bir ölçüm yapılırken hedef top hareket ettirilirse, ölçüm durdurulur. Hedef topun hareket ettirilmesinden önce kabul edilen sayılar oyunun skorunu belirleyecek ve oyun devresi

oyanmış sayılacaktır.

- Bir ölçüm yapılırken herhangi bir zamanda bir top yanlışlıkla bir ölçüm görevlisi tarafından hareket ettirilirse, top hareket ettirilmesinden önce kabul edilen sayılar oyunun skorunu belirleyecek ve oyun devresi oynanmış sayılacaktır.

9. ATIŞ

- 9.1. Atış yapılırken top, atış alanının arasından veya içinden geçmelidir.
- 9.2. Tüm toplar sınırları belirlenmiş atış alanı içerisinde atılacaktır. Bir oyuncu rakip kaptan veya hakem tarafından uyarıldıktan sonra bu kuralı ihlal etmeye devam ederse, atış geçersiz sayılacak, durdurulacak ve halıdan kaldırılacaktır.
- 9.3. Atış sırasında topun ahşap bloklara temas etmesi halinde atış geçersiz sayılacaktır. Ancak top serbest bırakıldıktan sonra ahşap bloğa temas ederse atış geçerlidir. Atış, topun halıya temasından serbest bırakılan zaman arası olarak kabul edilir. Ayrıca bir oyuncu daha iyi bir sürtünme elde etmek veya halının sonundaki topları kontrol etmeye gitmek için topunu halıya bırakabilir. Bu şekilde yapılan atışlar geçersiz sayılmamalıdır.
- 9.4. Engelli oyuncuların toplarını atarken rahat bir duruş ve yöntem benimsemelerine izin verilmeli, ancak haksız bir avantaj elde etmelerine de izin verilmemelidir.

10. SEYİRCİLER

- 10.1. Seyirciler oyun sınırlarının dışında ve uzak bir noktada bulunmalıdır. Seyirciler bir takımı ancak rakiplerini gücendirmeden ve rahatsız etmeyecek şekilde destekleyebilirler.
- 10.2. Oyun içerisinde koçluk yasaktır. Kaptanların hakeme bu durum hakkında itirazda bulunmaları durumunda koçluk yaptığı belirtilen kişi oyun alanından uzaklaştırılır.

İngiliz Halı Bowlingi Birliği "Halı Bowlingi Oynama Kuralları"nın telif hakkını elinde bulundurmaktadır. İzinsiz çoğaltılması yasaktır.

6.2. KISA MAT BOWLINGİ KURALLARI

Kaynak: <https://scottishsmfbf.wixsite.com/home/rules>

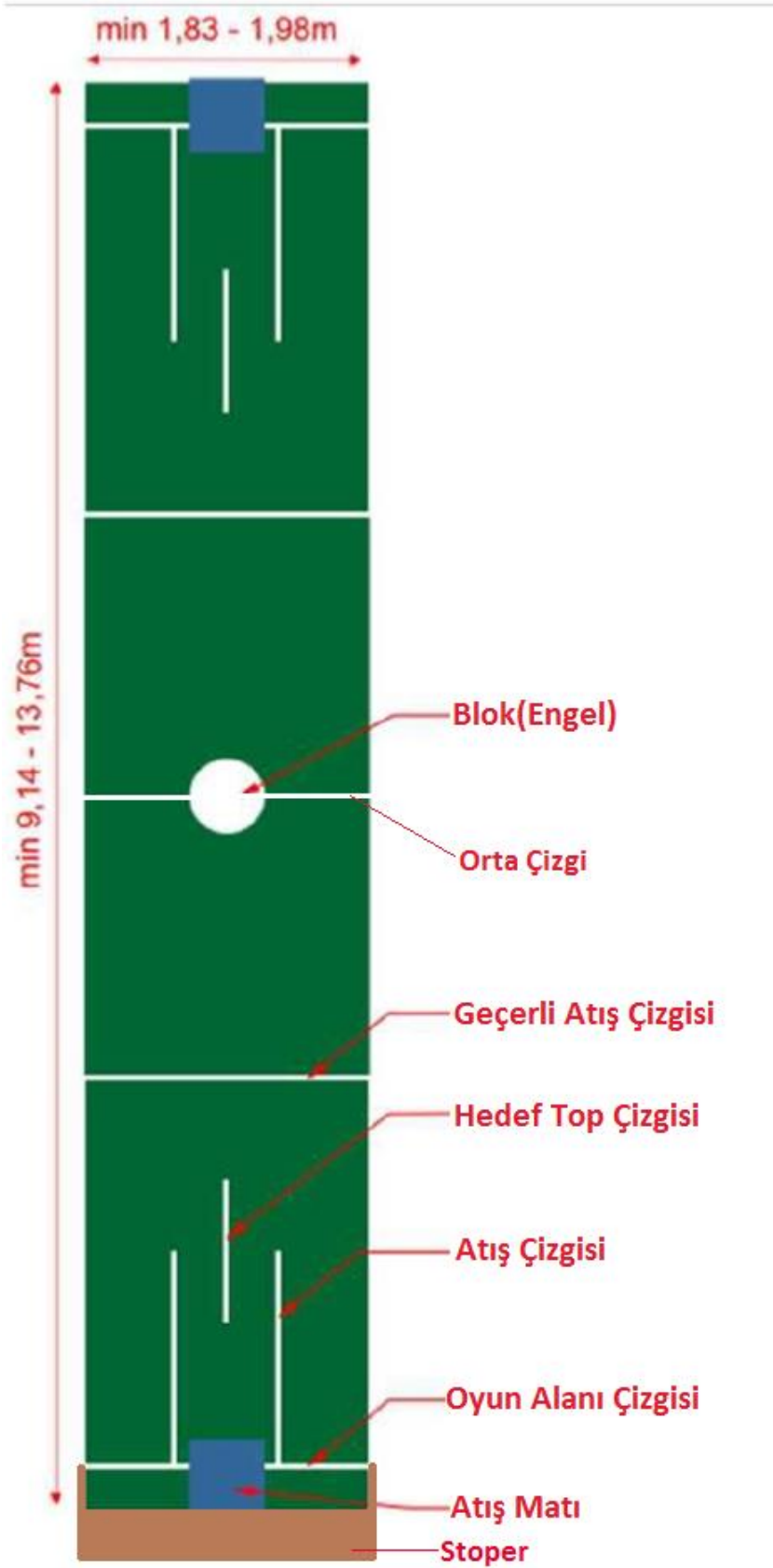
EKİPMAN

1. HALI

- a- Tanım:** Halı, topların yuvarlanmasına elverişli uygun bir malzemeden olacaktır. Yeşil veya mavi renkte ve uygun bir zemine sahip olmalıdır. Bir halı en az 1.83m, en fazla 1.98m genişliğinde ve en az 9.14m ve en fazla 13,76m boyunda olmalıdır.
- b- Çizgiler:** Halı, beyaz renkli ve uygun yapışkan bant ile 0,1m'lik çizgilerle işaretlenmelidir. Boyalı veya dokuma çizgiler bu bantla kapatılmalı ve her zaman açıkça tanımlanmalıdır.
- c- Geçerli Atış ve Oyun Alan Çizgileri:** Atış alanını temsil eden çizgiler halının her iki ucuna, stoperden 0,3m uzaklıkta işaretlenecek ve benzer enine çizgiler oyun alanını temsil etmek üzere her başlangıç hattından 2,74 m uzaklıkta işaretlenecektir.
- d- Hedef Top Çizgisi:** Bu çizgi 0,91 m uzunluğunda ve saha halısının ortasında, bir ucu oyun alanı çizgisinden 0,91 m ve diğer ucu atış başlangıç çizgisinden 0,91 m uzaklıkta olacaktır.
- e- Atış Çizgileri:** Atış çizgileri top atış çizgisinden dik açıyla başlayarak 1,37 m uzunluğunda çizilecek ve her iki tarafa 0,33 m mesafede olacaktır.
- f- Atış Halısı Çizgileri:** Atış halısı çizgileri top atış çizgisinden stopere doğru dik açılarla başlayarak

0,457m uzunluğunda çizilecek ve saha halısının merkez çizgisinden her iki taraftaki mesafe 0,18 m olacaktır.

g- Orta Çizgi: Bu çizgi 0,38m uzunluğunda olacak ve halının merkezine ortalacaktır.

2. ATIŞ MATI

Atış halısı 0,61 m uzunluğunda ve 0,36m genişliğinde, halıdan farklı renkte olacaktır.

3. OYUN ALANI ÇİZGİSİ VE STOPER

Oyun alanı çizgisinin genişliği 0,30 m olacaktır. Arka tarafı ve her iki yanını 0,08 m yüksekliğinde ve 0,08m genişlikte bir stoper ile çevrelenecektir. Çizginin rengi beyaz olmalıdır ve herhangi bir malzeme ile üzeri kaplanmamalıdır. Stoper, halının kenarına oturacak şekilde tasarlanmışsa, arka kısmın yüksekliği 0,06 m olacaktır.

4. BLOK (ENGEL)

Blok 0,457m genişliğinde ve 0,05m yüksekliğinde (daireysel, diyagonal vb.). Beyaz renkli olmalı ve üzeri herhangi bir malzeme ile kaplanmamalıdır.

5. TOPLAR

- a- İki renkte aynı üretici tarafından üretilmiş toplam 16 adet top kullanılmalıdır. Bowling topları, 0,11 m - 0,13m çapında ve 1,134 kg ağırlığında olmalıdır.
- b- Toplara üretici dışında herhangi bir işlem yapılması kesinlikle yasaktır.
- c- Takım veya kulüp toplarını birbirinden ayırt etmek için çıkartmalar kullanılabilir ve topların bir parçası olarak kabul edilir. 1'den çıkartmanın üst üste yerleştirilmesi topun özelliğini bozabilir.

6. HEDEF TOPU (JACK)

Hedef topu yuvarlak, beyaz veya sarı renkte olmalıdır. Çapı 0,05m - 0,063m aralığında, ağırlığı 0,284 kg - 0,907 kg aralığında olmalıdır (hedef topunun ağır olması tercih edilir).

OYUN KURALLARI

1. OYUNUN ŞEKLİ VE SÜRESİ

Kısa mat bowlingi halı zemin üzerinde oynanmalıdır. Oyundaki atış ve devre sayısı belirlenmiş olmalı veya süreli oynanmalıdır.

2. OYUN DÜZENİ

- a- Oyun bir halı sahada aşağıdaki düzende oynanmalıdır:
 - Tekli; oyuncu başına iki, üç veya dört top atış hakkı verilmeli, dönüşümlü ya da sırayla atış yapılmalıdır.
 - Çiftler; her iki taraftaki iki oyuncunun ikişer, üçer veya dörder atış hakkı verilmelidir. Baştaki iki oyuncu tüm toplarını dönüşümlü olarak veya sırayla oynadıktan sonra kaptanlar toplarını dönüşümlü olarak veya sırayla oynayacaklardır.
 - Üçlü takım; her oyuncu iki ya da üç topu dönüşümlü olarak veya sırayla oynar. İlk oyuncular ve ikinci oyuncular toplarını dönüşümlü olarak veya sırayla atacak ve kaptanlarla yer değiştirecektir.
 - Dörtlü takım; her oyuncu iki topu, dönüşümlü olarak veya sırayla oynayacaktır. İlk ve ikinci oyuncular halının ucunda bulunacak ve tüm toplarını oynayana kadar diğer tarafa gitmelerine izin verilmeyecektir. Üçüncü oyuncu, ilk ve ikinci oyuncular toplarını oynayana kadar kaptanla birlikte diğer tarafta kalabilir. Sıraları geldiğinde atış alanına gelecek ve atışlarını yapmalıdırlar. Üçüncü oyuncu da tüm atışlarını yaptıktan sonra diğer tarafa geçecek ve kaptanlar atışlarını yapmak üzere atış alanına gelecektir.
- b- Atış yaptıkları durumlar hariç tüm oyuncular stoperin arkasında durmalıdır.

- c- Takım oyunu, her iki taraf da eşit sayıda oyuncudan oluşan iki taraf arasında oynanacaktır.
- d- Toplar hareket halindeyken hiçbir oyuncu taraf değiştiremez. Oyuncuların taraf değiştirebilmesi için tüm topların durması gereklidir.

ATIŞLAR

1. GEÇERLİ ATIŞ

- a- Oyun alanı içerisinde (halının kenarından bir miktar sarkabilir) kurallara uygun şekilde duran atışlar,
- b- Normal seyrinde gelen, stopere çarpmadan oyun alanı çizgisini geçmiş atışlar,
- c- Normal seyrinde gelen, hedef topa çarpan ve stopere temas eden atışlar geçerlidir. Bu toplara hedef topa dokunan top (toucher) denir. Bu toplar bir tebeşir veya sprey ile işaretlenmelidir.

2. HEDEF TOPA DOKUNAN TOPUN İŞARETLENMESİ

- a- Hedef topa dokunan bir top, bir sonraki top atılıp durmadan önce oyuncu tarafından tebeşirle açıkça işaretlenmelidir. Eğer söz konusu top bir sonraki top durmadan önce bu şekilde işaretlenmezse, dokunan top (toucher) olmaktan çıkacaktır. Eğer kaptanın görüşüne göre, topu işaretlemek topun halıdan düşmesine veya hareket etmesine neden olarsa, top işaretlenmemeli, dokunan top olarak belirlenmeli ve oyun sırasında düşme tehlikesi ortadan kalkarsa işaretlenmelidir.
- b- Teke-tek oynanan oyunda, hedef topa dokunan her bowling topunu (toucher) tebeşirle işaretlemeli ve işaret koyamadığı her topu oyuncuya göstermelidir.
- c- Toplar tekrar atılmaya başlamadan önce topların üstündeki işaretler silinmelidir.
- d- Eğer tebeşir izi silinmemiş bir top oynanırsa, kaptan, top durur durmaz işareti silmelidir. Ya da böyle bir topun halıdan düşme veya pozisyonunu değiştirmesi tehlikesi varsa, bu durum belirtilmeli ve pozisyon değiştiğinde işaret kaldırılmalıdır.

3. TOPLARA ÇARPMA

- a- Atılan toplar hedef topuna ya da diğer toplara çarpabilir. Bu durumda çarpan ve çarpılan toplar yeni aldıkları pozisyonlarında bırakılır ve yerleri değiştirilmez.
- b- Hedef topa çarpan bir top stopere çarpıp sekerse oldukları yerde bırakılır ve yerleri değiştirilmez.

4. GEÇERSİZ ATIŞLAR

Aşağıdaki durumlarda atış yapılan top geçersiz atış olarak kabul edilir ve halıdan kaldırılır:

- a- Atış yaparken oyuncu haliya basmışsa,
- b- Atılan top engele (blok) çarpmışsa veya engelin üstünden zıplamışsa,
- c- Geçerli atış çizgisinin ötesine geçememişse,
- d- Hedef topa çarpmadan karşı sahanın oyun alanından çıkmışsa,
- e- Atılan top stopere çarptıktan sonra önceden hedef topa çarpmış bir topa çarparsa,
- f- Atılan top bir çarpan top (toucher) olmaması koşuluyla topun herhangi bir kısmı oyun alanı çizgisinin herhangi bir kısmıyla kesişirse,
- g- Atılan top durduğunda, herhangi bir kısmı oyun alanının herhangi bir kısmıyla kesişirse,
- h- Atılan top halıdan dışarı çıkarsa (stoperin yer değiştirme kuralı E8 hariç),
- i- Atılan top başka bir atış ile geçerli atış çizgisinin dışarısına taşınırsa geçersiz atış sayılacaktır.

5. HALI ALTIĞI

Halı altlığı kaymaz maddeden yapılmalıdır. Halı altlığı oyun yüzeyinin bir parçasıdır.

6. ÇİZGİLER İLE İLGİLİ VERİLECEK KARARLAR

Çizgi kararı, atışın oyun alanında kalıp kalmadığına karar verildiği durumdur. Bir karar verilmeden önce başka bir atış yapılırsa, atış geçerli olarak belirlenir. Eğer dokunan bir top değilse ve başka bir atış ile oyun alanının dışına çıkarsa top halıdan alınır. Ancak top tamamen oyun alanının dışında ise başka bir atış yapılmış olsa bile halıdan alınır.

7. TOPLARIN YER DEĞİŞTİRMESİ

A- TOUCHER OLMAYAN BİR TOP TARAFINDAN YER DEĞİŞTİRME

Hedef topa en yakın top aşağıdaki türde atışlarla yer değiştirirse rakip takım kaptanı tarafından mümkün olduğunca eski konumuna getirilecektir:

- a- Atış yapılırken halıya basılmışsa,
- b- Atış yapılan top bloğa çarpar, dokunur veya üstünden geçerse,
- c- Oyun alanı çizgisinde bulunan bir degen toptan (toucher) çarparak geri dönen bir top,
- d- Stopere çarpıp yön değiştiren top,
- e- Oyun alanı çizgisi ve stoper arasında bulunan bir topun ya da hedef topun, dokunan top olmayan bir top ile yeri değiştirilirse.

Bir atış orta engele çarparak bloğu hedef topa en yakın duran yerinin değişmesine neden olursa, rakip takım kaptanının bir sonraki oyun için fazladan 3 atış hakkı talep etme ve devreyi oynamış olarak sayma hakkı doğar.

B- OYUN İÇİNDEKİ BİR OYUNCU TARAFINDAN TOPLARA YAPILACAK MÜDAHELELER

Eğer bir top hareket halindeyken, halı üzerinde dururken veya oyun alanı çizgisindeyken oyuncularından biri tarafından müdahale edilirse ve yeri değiştirilirse, rakip takım kaptanı aşağıdaki seçeneklere sahip olacaktır:

- a- Topu mümkün olduğunca orijinal konumuna geri getirmek,
- b- Yeni pozisyonunda kalmasına izin vermek,
- c- Atışı geçersiz saymak ve halı sahadan kaldırmak,
- d- Aynı yönden olmak şartıyla, devreyi tekrar oynatmak,

C- TOPLARA OYUN ALANININ DIŞINDAN YAPILAN MÜDAHELELER

Eğer bir top hareket halindeyken, halı üzerinde dururken veya oyun alanı çizgisindeyken oyunda bulunmayan birisi ya da nesne tarafından yeri değiştirilirse;

- a- Takım kaptanları topun duracağı yer konusunda birlikte karar vermelidir.
- b- Kaptanların anlaşamaması halinde, devre aynı yönde yeniden oynanacaktır.

D- ÖLÇÜM SIRASINDA YAPILAN MÜDAHELELER

Eğer bir top ölçüm sırasında yer değiştirirse:

- a- Oyuncuların anlaşmasına bağlı olarak, ilk konumuna mümkün olduğunca yakın bir şekilde geri getirilmelidir.
- b- Eğer oyuncular anlaşamazlarsa, devre aynı yönden tekrar oynanır.
- c- Eğer daha önce bir skor tutulmuşsa, önde olan takım oyunu bu şekilde sonlandırma ya da devreyi tekrar oynatma hakkına sahip olacaktır.

E- HAKEM TARAFINDAN YAPILAN MÜDAHELELER

Hakem ölçüm yaparken yanlışlıkla topu veya hedef topu hareket ettirirse, kararı tamamlamadan önce bunları mümkün olduğunca ilk konumuna yakın bir konuma getirmelidir. Hakemin bu kararı nihai ve son karardır.

8. STOPERİN ÜZERİNDEN GEÇEN TOP

Eğer bir top stoperin arkasına geçecek kadar hızlı bir şekilde atılırsa veya başka bir topu stoperin arkasına gideceği şekilde çarparsa, rakip kaptan aşağıdaki seçeneklere sahip olacaktır:

- a- Bir sonraki devre üç atış hakkı talep etmek ve devreyi oynanmış saymak,
- b- Devreyi oynanmış saymak ve kalan atışları talep etmek,
- c- Devreyi tamamlamak,
- d- Aynı yönden olmak şartıyla, devreyi tekrar oynatmak,
- e- Eğer bir top ve hedef top aynı anda stoperin arkasına veya yanlarına sürülürse, ya üç atış talep etmek ya da devreyi yeniden oynamak.

9. HIZLI ATIŞ

Israrla hızlı atış yapan bir oyuncuya, diğer oyuncuların, hakemlerin ve seyircilerin güvenliğini sağlamak için sözlü bir uyarı yapılmalıdır. Devam etmesi halinde, hakem oyuncuyu sahadan gönderip müsabakadan men edebilir.

HEDEF TOP(JACK)

1. Hedef topun tamamı ya da bir bölümü oyun alanı içinde kalmışsa oyunda kabul edilir. Herhangi bir atış (Stopere veya oyun alanı dışında bulunan bir topa çarpmamışsa) geçerli atış çizgisinde bulunan hedefe çarparsa, değen top (toucher) top olarak kabul edilir ve tebeşirle işaretlenir.
2. Hedef top oyun alanı çizgisi ile stoper arasında kalırsa oyunda kabul edilir.

3. GEÇERSİZ HEDEF TOPU

Hedef topu aşağıdaki durumlarda hedef top geçersizdir ve devre aynı yönden tekrar oynanmalıdır:

- a- Hedef topun bir bölümünün oyunun oynandığı halı dışında bir zeminle temas ederse,
- b- Başka bir top ile halının dışına atılırsa,
- c- Stopere çarpıp geri geldikten sonra tamamı ya da bir bölümü oyun alanı dışında kalırsa hedef topu geçersiz sayılacaktır.

4. GEÇERSİZ DEVRE - HEDEF TOPUN HALIDAN ÇIKMASI

Her takımın hedef topu ceza almadan iki kez halının kenarından düşürmesine izin verilir. Üçüncü ve sonraki tüm ihlallerde, ihlali yapan takıma karşı üç atış hakkı verilir. Bu devre, oynanmış bir devre olarak sayılır. Bu durumda diğer takım üç atış hakkını talep etme ve başka bir devre oynama seçeneğine sahip olacaktır. (İki toplu tekler oyununda ceza iki atış olacaktır).

5. GEÇERSİZ DEVRE

Hedef top halidan dışarı çıktığında ya da oyun alanını terk ettiğinde, tüm atışlar yapılmış olsa bile, devre oynanmamış kabul edilecek ve aynı yönden tekrar oynanacaktır.

6. SEKEN HEDEF TOPU

Hedef top stoperden sekerse, stoper ile oyun alanı çizgisi arasındaki bir dokunan toptan geri sekerse ya da bir dokunan top tarafından tekrar oyun alanına geri gönderilirse oyun normal seyrinde devam edecektir.

7. STOPERİN ÜZERİNDEN ATLAYAN HEDEF TOP

Hedef top bir oyuncu tarafından stoperin arkasına atılırsa, rakip kaptanın aşağıdaki seçenekleri uygulayabilir:

- a- Bir sonraki devre için üç atış talep etmek ve devreyi oynanmış olarak saymak,
- b- Devrenin aynı yönden tekrar oynatmak.

8. HEDEF TOPUN YER DEĞİŞTİRMESİ

A- GEÇERSİZ BİR ATIŞ İLE YER DEĞİŞTİRİRSE

Eğer hedef topunun yeri aşağıdaki ihlallerden birini yapan bir atış ile yer değiştirirse;

- Atış yapan oyuncu haliya basmışsa,
- Atış bloğunu devirir veya dokunursa,
- Hedef topa değmeden stoperden geri sekerse,
- Hedef topa değmeden, oyun alanını terk ederse,

rakip takımın kaptanı tarafından mümkün olduğunca eski konumuna getirilmelidir.

B- OYUNCU TARAFINDAN YERİ DEĞİŞTİRİLİRSE

Halı üzerindeki bir hedef topa bir oyuncu tarafından müdahale edilirse, rakip takım kaptanı aşağıdaki seçeneklere sahip olacaktır:

- Hedef top eski konumuna en yakın konumda yerleştirilir.
- Durduğu yerde bırakılır.
- Devre aynı yönden tekrar oynanır.

C- OYUNCU OLMAYAN BİR KİŞİ TARAFINDAN YER DEĞİŞTİRME

Eğer hedef top oyunun dışından biri, başka bir oyun sahasından bir top veya herhangi bir nesne tarafından hareket ettirilirse:

- Takım kaptanları ilk pozisyonu konusunda anlaşmaya varmalı ve hedef top eski pozisyonuna getirilmelidir.
- Kaptanlar anlaşamazlarsa, devre aynı yönden tekrar oynanır.

D- ÖLÇÜM SIRASINDA(OYUNCU OLMAYAN BİRİSİ) TARAFINDAN YER DEĞİŞTİRME

Eğer hedef topun yeri oyuncu olmayan birisi tarafından ölçüm yaparken değiştirilirse,

- Mümkün olduğunca eski konumuna yakın yerleştirilmeli ve her iki oyuncu da konumunu kabul etmelidir.
- Eğer anlaşamazlarsa, devre aynı yönden tekrar oynanacaktır.
- Eğer daha önce bir skor tutulmuşsa, önde olan takım oyunu bu şekilde sonlandırma ya da devreyi tekrar oynatma hakkına sahip olacaktır.

E- ÖLÇÜM YAPAN BİR OYUNCU TARAFINDAN YER DEĞİŞTİRME

Ölçüm yapan bir oyuncu yanlışlıkla hedef topun yerini değiştirirse, rakip oyuncu;

- Hedef topu mümkün olduğunca orijinal konumuna yakın bir şekilde yerine koyabilir,
- Tutulan skor kabul edip devreyi sonlandırabilir,
- Devreyi aynı yönden tekrar oynatabilir.

F- HAKEM TARAFINDAN YER DEĞİŞTİRME

Hakem ölçüm yaparken hedef topu yanlışlıkla hareket ettirirse:

- Hakem kararını tamamlamadan önce hedef topu ilk konumuna getirecektir.
- Hakem kararı nihai ve bağlayıcı olacaktır.

GENEL OYUN KOŞULLARI

1. ISINMA DEVRELERİ

Isınma devrelerinin sona ermesi hakemin kontrolündedir.

2. OYUNUN BAŞLATILMASI

- a- Bir takım oyununda kaptanlar yazı tura atışı yapacaktır. Kazanan devreye kimin başlayacağına karar verme hakkına sahip olacaktır.

b- Oyun, ilk top atıldığında başlamış olur.

3. BAŞLAYAN TAKIMIN SEÇİLMESİ

- a- Birinci devreden sonraki tüm devrelerde, bir önceki devrenin galibi ilk olarak oynayacaktır.
- b- Devrenin berabere bitmesi (sayı yazılmaz) veya tekrarlanması durumunda, o devrede ilk oynayan oyuncu yine ilk oynayacaktır.

4. ATIŞ MATININ YERLEŞTİRİLMESİ

- a- Bir devrenin başlangıcında, ilk oynayacak oyuncu atış halısının kısa kenarı stopere temas edecek şekilde atış halısı çizgileri içine yerleştirecektir.
- b- Atış matı oyun tamamlanana kadar hareket ettirilmemelidir. Yanlışlıkla hareket ettirilirse, bir sonraki oyuncu tarafından doğru konumuna geri getirilmelidir.
- c- O devrede atış yapan son oyuncu, atış halısını saha halısının üzerinden kaldırmalıdır.

5. HEDEF TOPUN YERLEŞTİRİLMESİ

- a- Tekler oyununda hakem ya da oyun dışarsından bir kişi, hedef topu hedef top çizgisi üzerine ilk oynayacak oyuncunun istediği yere koyacaktır.
- b- İlk oynayacak olan kaptan hedef topu hedef top çizgisi üzerine istediği mesafede yerleştirir. Hedef top çizgisi ile temas halinde olması koşuluyla hedef top çizgisinin ucundan taşabilir.

6. ATIŞ MATI ÜZERİNDE DURUŞ ŞEKLİ

Bir oyuncu atışını yaparken bir ayağı tamamen atış halısı üzerinde olmalıdır. Diğer ayak ise ya atış halısının üzerinde ya da atış çizgilerinin içinde olmalıdır. Bu kurala uyulmaması ihlalli basış olarak değerlendirilir ve atış geçersiz sayılır. Herhangi bir uyarı verilmeyecektir.

7. İHLALLİ BASMA

- a- Tekler oyununda bir oyuncu atış halısına ihlalli basış yaparsa, topu durdurulacak ve halıdan uzaklaştırılacaktır.
- b- İkili, üçlü ve dörtlü oyunlarda, ihlalli basışları bildirmek rakip kaptanın veya atış hattındaki diğer oyuncuların görevidir.
- c- Vücudun hiçbir kısmı atış çizgileri dışında halıya temas edemez. Denge için baston ya da elini çizginin dışına çıkarması gereken engelli bir oyuncu söz konusu olduğunda bu kural geçerli değildir.

Not: Bu durum, bir topun atış çizgilerinin dışından atılabileceği anlamına gelmez.

8. STOPERİN YER DEĞİŞTİRMESİ

- a- Tekler oyununda stoperin yer değiştirmesi halinde, oyunda olmayan bir kişi tarafından stoperi tekrar yerine koyacak ve hedef topu veya varsa bir dokunan topu ilk konumlarına geri getirecektir.
- b- Kaptan, hedef topu ve stoperde durmuş olabilecek herhangi bir dokunan topu ilk konumlarına geri getirmekten sorumlu olacaktır.

Hedef topun ya da bir dokunan topun, stoperin yer değiştirmesi nedeniyle zemine temas etmesi durumunda aşağıdaki kurallar uygulanacaktır:

- c- Tekler oyununda, oyun dışından bir kişi stoperin yerini değiştirecek ve topları ilk pozisyonlara geri getirecek,
- d- Rakip tarafın kaptanı, stoperin yerini değiştirecek ve topları ilk pozisyonlara geri getirmekle sorumludur.

9. OYUNUN KONTROL EDİLMESİ

- a- Oyunu, müsabakada topu oynayan taraf kontrol edecektir.

- b- Oyunu kontrol eden oyunculara rakipleri tarafından müdahale edilmeyecek, rahatsız edilmeyecek, engellenmeyecek veya dikkatleri dağıtılmayacaktır.
- c- Her top durur durmaz, oyunun kontrolü diğer tarafa devredilecek, bir dokunan topun işaretlenmesi, geçersiz atışların çıkarılması veya çizgi kararlarının verilmesi için zaman tanınacaktır.

10. OYUNCULARIN POZİSYONU

Oyun oynamayan veya oyunu kontrol etmeyen oyuncular saha halısından uzak durmalı ve stoperin arkasında ve stoperden uzakta olmalıdır.

11. OYUNCULAR VE GÖREVLERİ

A. KAPTAN

- Kaptan kendi tarafının TEK sorumlusudur ve talimatlarına tüm oyuncular tarafından uyulmalıdır.
- Tüm ihtilaflı sayılara veya atışlara rakip kaptanlar ile birlikte karar vereceklerdir. Her iki kaptan da aynı fikirdeyse kararları nihai olacaktır.
- Eğer anlaşamazlarsa, biri hakem çağırır ve hakem karar verir. Hakemin kararı nihai olur. Resmi bir hakemin bulunmadığı durumlarda, her iki oyuncunun da mutabık kaldığı herhangi bir kişi hakemlik yapabilir.
- Tüm temas eden topları işaretlemekten veya temas etmeyenlerden tebeşir işaretini silmekten sorumlu olacaklardır.
- Geçersiz atışların halı üzerinden çıkarılmasından sorumlu olacaklardır.

B. ÜÇÜNCÜ OYUNCU

- Üçüncü oyuncu tüm ölçümleri yapacak ve atışları kabul edecek, karşı aynı numaralı oyuncunun da ölçüm yapmasına izin verecek ve sonucu kaptana bildirecektir. Her iki üçüncü oyuncu de anlaşamazsa, hakemlik yapacak olan kaptanları çağıracaktır.
- Üçüncü, tüm dokunan topları işaretleyecek veya dokunan top olmayanların işaretlerini kaldıracak ve geçersiz atışları halıdan kaldıracaktır.
- Üçüncü oyuncu sadece kaptanın atış yapma sırası geldiğinde ve oyun kontrolü kendisinde olduğunda ilk oyuncu görevini üstlenecektir. Eğer ilk oyuncu değiştirilirse, kaptanı bilgilendirecek ve oyunu buna göre yönlendirecektir.
- İlk ve ikinci oyuncular top oynarken üçüncü oyuncu halının diğer tarafında kalabilir.

C. DÖRTLÜ OYUNLARDA İKİNCİ OYUNCU

- İkinci oyuncu skor kartını tutacak ve her iki taraftaki tüm oyuncuların isimlerinin girildiğinden emin olacaktır.
- İkinci oyuncu, üçüncüler tarafından kararlaştırıldığı şekilde hem lehte hem de aleyhte skoru kaydedecek ve her devre sonundan sonra kartı rakip ikinci oyuncu ile karşılaştıracaktır.
- İkinci oyuncu skor kartından sorumlu olacak ve her zaman elinde tutacak ve oyun tamamlandığında skor kartını kaptana verecektir.

D. ÜÇLÜ OYUNLARDA İKİNCİ OYUNCU

- İkinci oyuncu, üçüncüler tarafından kararlaştırıldığı şekilde hem lehte hem de aleyhte skoru kaydedecek ve her devre sonundan sonra kartı rakip ikinci oyuncu ile karşılaştıracaktır.
- İkinci oyuncu, skor iddiasını ölçerek kanıtlayacak, ancak skor üzerinde anlaşmaya varılana kadar herhangi bir topun hareket ettirilmesine izin vermeyecek, rakip ikinci oyuncunun da ölçmesine izin verecek ve anlaşamazlarsa kaptanları hakemlik yapmaya çağıracaktır.

- İkinci oyuncu, sadece kaptanın atış sırası geldiğinde ve oyun kontrolü kendi takımındayken ilk sorumluluğunu üstlenecek ve ilk oyuncunun değiştirilip değiştirilmediğini kaptana bildirecek ve oyunu buna göre yönlendirecektir.
- İkinci oyuncu tüm temas edenleri tebeşirle işaretleyecek ve temas etmeyenleri tebeşir izini silecektir.
- İkinci oyuncu geçersiz topları halıdan kaldıracaktır.
- İkinci oyuncu, oyun alan çizgisi ile stoper arasındaki hedef topun veya herhangi bir dokunan topun başka bir dokunan topun hareketi dışında etkilenip etkilenmediğini kontrol edecektir.
- İkinci oyuncu top atma ucundayken kaptanı ziyaret etmeyecek ve rakip ikinci oyuncu o uçtaki tüm topları atana kadar halının arkasında kalacaktır.

E. İLK OYUNCULAR

- İlk oyuncu ilk topu oynamadan önce atış matını yerleştirmeli ve hedef topun doğru şekilde ortalandığından emin olmalıdır.
- İlk oyuncular tüm toplar oynanana kadar topları tek tek ve dönüşümlü olarak oynayacaklardır.
- İlk oyuncular, o uçtaki diğer tüm oyuncular tüm toplarını oynayana kadar kaptanı ziyaret edemezler.

12. OYUNUN YÖNETİLMESİ

Oyunu yönetmesi için halının başında sadece bir oyuncunun durmasına izin verilir ve bu oyun kontrolünü yapan tarafın oyuncusu olmalıdır. Bir sonraki top atılmadan önce halı terk etmelidir.

13. İHLALLER

A. ATIŞIN PEŞİNDEN GİTMEK

Hiçbir oyuncu topunu halının öbür ucuna kadar, ne halının üstünden ne de halının dışından veya yanından yürüyerek takip edemez. Bu kuralı ihlal eden oyuncu en yakın geçerli atış çizgisini geçerken uyarılmalıdır ve ikinci ihlalde rakip kaptan topun halıdan çıkarılmasını isteyebilir veya aynı yönden olmak kaydıyla devrenin yeniden oynanmasını isteyebilir.

B. SON ATILAN TOP DURMADAN ÖNCE OYNAMAK

Son top durmadan önce oynanan bir top durdurulmalı ve halıdan kaldırılmalıdır. Hedef topa en yakın duran topa dokunan, herhangi bir topa veya hedef topa temas eden bir top oynandığında, rakip hedef topa en yakın duran topun konumunu ya öylece bırakabilir ya da geçersiz ilan edebilir. Geçersiz ilan edilirse, devre aynı yönden tekrar oynanır.

C. OYUN SIRASININ DEĞİŞTİRİLMESİ

Oyuncuların devre sırasında oyun sıralarını değiştirmelerine izin verilmez, ancak bir sonraki oyun veya devre başlamadan önce değiştirebilirler.

D. ATIŞ SIRASININ KARIŞMASI

- Eğer bir oyuncu sırası gelmeden oynarsa, rakip kaptan topu durdurma ve uygun sırayla tekrar oynatma hakkına sahip olacaktır.
- Bu şekilde oynanan bir top hedef topu veya hedef topa en yakın duran topun yerini değiştirmişse, rakip kaptan hedef topuna en yakın duran topun olduğu gibi kalmasına izin verme veya geçersiz ilan etme seçeneğine sahip olacaktır.
- Eğer hedef topa en yakın duran topu geçersiz ilan edilirse, aynı yönden tekrar oynanır.
- Eğer hedef topa en yakın duran topun yeni pozisyonunda kalmasına izin verilirse, diğer oyuncular yeni oyun sırasını takip edeceklerdir.

E. YANLIŞ TOPLA OYNAMAK

Yanlışlıkla oynanan bir top durduktan sonra oyuncunun kendi topu ile değiştirilecektir.

F. TOPLARI DEĞİŞTİRME

Hasar görmedikçe veya kurallara uygun olmadığına itiraz edilmedikçe hiçbir oyuncu oyun sırasında toplarını değiştiremez.

G. OYUNUN TERK EDİLMESİ

- Bir oyun devam ederken hiçbir oyuncu, karşı taraftaki oyuncuya danışmadan ve on dakikayı aşmayacak bir süre için halı sahasını terk edemez.
- Bir takım oyunu sırasında bir oyuncu hastalık veya başka bir haklı nedenle oyundan ayrılmak zorunda kalırsa, her iki takım kaptanının da kabul etmesi halinde yerine bir yedek oyuncu alınabilir.
- Hasta veya rahatsız olan oyuncu, oyuna yedek oyuncu katıldıktan sonra geri dönerse, yedek oyuncu top oynamamış olsa bile, oyuncunun oyuna tekrar katılmasına izin verilmeyecek ve başka bir sette yedek oyuncu olarak görev alamayacaktır.
- Rakip takım kaptanı yedek oyuncunun oynamasını kabul etmezse ya da yedek oyuncu yoksa eksik oyuncu ikinci oyuncu olarak sınıflandırılır ve oyun devam eder.

H. EKSİK OYUNCULAR

- Oyunun başlaması için belirlenen saatte herhangi bir tarafın oyuncusu yoksa on dakika beklenmesine izin verilebilir.
- Eğer ısınma devreleri oynanacaksa, bu devreler oynanacak, eksik oyuncu deneme devreleri hakkını kaybedecektir.
- Eksik oyuncu ısınma devreleri tamamlanmadan önce gelirse, oynamasına izin verilir.
- Tekli veya çiftli oyunlarda eksik oyuncu ısınma devreleri bitene kadar gelmemişse diğer taraf hükmen galip sayılır.
- Üçlü veya dördü oyunlarda eksik oyuncu verilen sürenin bitimine kadar gelmemişse, oyun eksik oyuncunun ikinci olarak kabul edilmesiyle başlayacak ve belirli bir oyun sırası korunacaktır. Bu sıra şöyle olacaktır: Birinci oyuncu, birinci oyuncu, ikinci oyuncu, birinci oyuncu, birinci oyuncu, ikinci oyuncu.
- Eksik oyuncu ilk devrenin ilk topu atıldıktan sonra gelirse, oynamasına izin verilmeyecektir.

I. EKSİK OYUNCU İLE OYNAMA

Oyuncusu eksik olan tarafa ceza verilmeyecek veya ekstra top atışı yapılmayacaktır. Ancak üçlü veya dördü oyunda eksik oyuncu ikinci olarak kabul edilecek ve belirli bir oyun sırası korunacaktır. Bu sıra birinci oyuncu, birinci oyuncu, ikinci oyuncu, birinci oyuncu, birinci oyuncu, ikinci oyuncu şeklinde olacaktır.

J. HALI SAHA ÜZERİNDEKİ NESNELER

Hiçbir koşul altında, herhangi bir oyuncuya yardımcı olacak veya oyunu etkileyecek herhangi bir nesne halı üzerine, stopere, herhangi bir topa veya başka bir yere konulamaz.

14. SKOR

- Skor, hedef topa en yakın olan atışlar olarak değerlendirilecektir. Bu atışlar karşı tarafın herhangi bir atışından daha yakın olmalıdır.
- Devre içindeki son top durduğunda, taraflardan birinin talebi halinde 30 saniye geçecektir. Bu süre zarfında topa dokunulmayacak, tebeşirlenmeyecek, ölçülmeyecek veya müdahale edilmeyecektir. Talep, son top durur durmaz yapılmalıdır.
- Bir topun diğer bir topun ölçülebilmesi için kaldırıldığı durumlar hariç, her iki taraf da sonucu kabul edene kadar ne hedef top ne de toplar hareket ettirilmemelidir. Sadece ölçümleri yapan kişi

topları saha halısından kaldırabilir. Eğer bir oyuncu anlaşmaya varılmadan önce bir topu kaldırırsa, kaldırılan her top için bir ceza atışı rakip takım tarafından talep edilebilir.

- d- Son top durana kadar ölçüm yapılmasına izin verilmeyecektir.
- e- Skora karar vermek amacıyla her takımdan sadece bir oyuncunun haliya çıkmasına izin verilecektir.

15. ÖLÇÜM

- a- Tüm ölçümler kumpaslarla veya ip metrelerle yapılmalıdır.
- b- Tüm ölçümler her iki nesnenin en yakın noktası arasında yapılmalıdır.
- c- Ölçülmesi gereken bir top, ölçülmesini engelleyen başka bir topun üzerinde duruyorsa, topu yerine sabitlemek için mümkün olan en iyi yöntem kullanılmalı ve ardından diğer top kaldırılmalıdır. Bu amaçla el veya parmak kullanılması yasaktır.
- d- Bu şekilde sabitlenmemiş bir topun ölçüm tamamlanmadan düşme tehlikesi varsa da aynı şey geçerlidir. Eğer düşerse yeni pozisyonunda bırakılmalı ve ölçüm daha sonra tamamlanmalıdır.
- e- Elin veya parmağın hedef topun veya ölçülecek herhangi bir topun üzerine konulması yasaktır. Karşı taraf skora itiraz edebilir.
- f- El, ayak veya resmi ölçüm şekilleri dışında herhangi bir nesne ile ölçüm yapmak yasaktır.

16. BERABERLİK

Bir devrenin bitişi sonunda, her iki tarafın en yakın topu hedef topa değiyorsa, en yakın iki top hedef topa eşit uzaklıktaysa veya oyun alanında hiçbir top yoksa devre oynanmış ve berabere bitmiş kabul edilir. Berabere biten devrede ilk oynayan oyuncu, bir sonraki devrede yine ilk oynayacak ve son devrenin bittiği yerden oynanacaktır.

17. BİR DEVREDEKİ SON TOP

Bir devredeki son top atılmak zorunda değildir. Ancak son topun atılmayacağı rakip kaptana önceden bildirilmelidir.

18. EK DEVRE

Bir kazananın belirlenmesi gereken oyunun sonunda beraberlik olması durumunda, ek bir devre oynanacaktır.

Takım oyunlarında takım kaptanları, diğer oyunlarda ilk oyuncular para atışı yaparlar ve kazananlar birinci ya da ikinci oynama hakkına sahip olurlar.

Ek devre, son devrenin bittiği taraftan oynanacaktır.

Ek devrenin sonunda hala beraberlik varsa, bir devre daha oynanacak, para atışı yapılacak ve son devrenin bittiği taraftan oynanacaktır.

19. OYUN KARARLARI

Kazanan, oyunun sonunda daha yüksek skora sahip olan takımdır.

20. DAVRANIŞ

Oyun Kurallarının kasıtlı olarak ihlal edilmesi, haksız oyun veya sportmenlik dışı davranış durumunda, hakem suç işleyen oyuncu(lar)ı veya seyirci(ler)i uyarabilir veya oyun alanından uzaklaştırabilir. İhlali yapan oyuncuysa, yerine başkasının geçmesine izin verilmez. Ciddi hatalı davranış dışındaki tüm

durumlarda, bir oyuncuya bir ihtar verilir.

TEKLER OYUNUNDA OYUNCU DIŞINDA ÖLÇÜM YAPAN KİŞİNİN GÖREVLERİ

- a- Oyun kurallarına aşına olmak,
- b- Güvenilir bir ölçü aletine, pergele ve tebeşire sahip olmak,
- c- Elinde bir puan kartı ve kalem bulundurmak, her iki takımın isimlerini girmek,
- d- Her oyuncunun toplarındaki tanım işaretlerine aşına olmak,
- e- Başlangıç için atışa tanıklık etmek,
- f- Halının doğru şekilde hizalandığını görecek ve hedef topu ilk topu oynayacak oyuncunun istediği pozisyonda çizgiye yerleştirmek,
- g- Tarafsız olmak,
- h- Oyuncular tarafından kendilerine yöneltilen her türlü soruyu yanıtlayacak, ancak talep edilmedikçe herhangi bir bilgi vermemek,
- i- Herhangi bir yorumda bulunmamak
- j- Sadece oyunu kontrol eden kişiye hitap etmek,
- k- Sadece oyuncular tarafından kabul edilen skoru kaydetmek,
- l- Sadece talep edildiğinde ölçüm yapacak ancak her iki oyuncu da skor konusunda anlaşana kadar herhangi bir topun hareket ettirilmesine izin vermemek,
- m- Herhangi bir zor ölçüm durumunda, karar vermeye çalışmayacak, hakemden karar vermesini istemek,
- n- Oyuncuları oyunun durumu hakkında bilgilendirmek,
- o- Tüm temas eden topları işaretleyecek ve temas etmeyenlerin işaretlerini kaldırmak,
- p- Tüm geçersiz atışları halıdan çıkarmak,
- q- Tüm toplar hakkında karar vermek,
- r- Oyun tamamlandığında, skor kartının kaybeden oyuncu tarafından imzalandığından ve oyun yetkilisine verildiğinden emin olmaktır.

HAKEMİN GÖREVLERİ

- a- Oyun kurallarını uygulamak,
- b- Oyunun rekabetçi ve sportmence bir şekilde oynandığını gözlemek,
- c- Oyun kurallarına hâkim olmalıdır.
- d- Talep edildiğinde tüm zor atışları ölçmek,
- e- Herhangi bir anlaşmazlıkta hakemlik yapmak ve nihai kararları vermek,
- f- Hiçbir yorum, tavsiye veya övgüde bulunmamak,
- g- Her zaman kesinlikle tarafsız ve yansız kalmak,
- h- Oyun kuralları ve bunlarda yapılan değişiklikler hakkında tam bilgi sahibi olmak,
- i- Hakemlik yaparken her zaman güncel bir Kural Kitabını yanında bulundurmalıdır.

Bu kurallarda belirtilmeyen herhangi bir anlaşmazlık, kararı nihai olan hakem tarafından karara bağlanacaktır.

ENGELLİLER İÇİN KURALLAR

O kadar çok engellilik kategorisi vardır ki, her kategoriyi kapsayacak yeterli sayıda kural formüle etmek imkansızdır. Bütün mesele, her bir kişinin oyunu mümkün olduğunca eşit şartlarda oynamasına en iyi nasıl yardımcı olunabileceğine dair kişisel bir değerlendirmeye bağlı olacaktır. Bu, 1.8m(6 ft)'lik oluklar gibi çeşitli yardımcı objelerin kullanılması anlamına gelebilir. Ancak en önemli şey, her türlü engeli olan insanların oyunu oynamalarını sağlayanın yollarını aramamız ve neden

oynayamayacaklarını araştırmamızdır.

Tekerlekli Sandalyedeki Oyuncular

Buradaki tek kural, hem sağ el hem de sol el atış yapabilmeleri için sandalyelerini hareket ettirmelerine izin verilmesidir. Bu, sağ elini kullanan oyuncunun sağ eliyle oynarken sağ elini sağ el atış çizgisi içinde tutmasıyla elde edilebilir. Bunun tam tersi, yani sol elini atış çizgisinin içinde tutmak suretiyle solak oyuncu için geçerlidir.

Görme Engelliler

Buradaki kural, her iki topu da arka arkaya atmaları ve ortadaki bloğun kaldırılmasıdır. Ayrıca onlara sözlü talimatlar verecek birileri de yanlarında bulunabilir.

Açık Müsabakalar

Bunlar hâlihazırda geerleşmekte olup, engelli ve engelsiz bireyler eşit Şartlarda yarışmaktadır ve bu eşitliğin mümkün olduğunca korunmasını sağlamak bu tür etkinliklerin organizatörlerine ve ilgili hakemlere düşmektedir. Engeli ne olursa olsun herkesin kısa mat bowlingi oynayamaması için bilinen hiçbir neden yoktur. Tek gereken biraz düşünmek ve organizatörlerin iyi niyetidir.

Skor Kartı

Skor Kartı

Turnuva: _____

Tarih: _____

Takım adı / Takım numarası		Takım adı / Takım numarası	
Round (devreler)	Sayılar	Round (devreler)	Sayılar
1		1	
2		2	
3		3	
4		4	
5		5	
6		6	
7		7	
8		8	
9		9	

7. TEKNİK VE TAKTİKLER

Topu hangi taraftan yuvarlayacağınıza bağlı olarak, sağlam ve sabit bir duruş sağlamak önemlidir. Öndeki bacağınızla fazla ileri adım atmamaya özen gösterin. Bunun yerine sabit kalmaya yetecek kadar öne doğru adım atın.

Mümkün olduğunca az hareket etmelisiniz. Dengenizi kaybettiğinizde topu atmamanız gerekir. Çoğu oyuncu sabit bir duruşla top atar, oysa tam boy oyunda oyuncular genellikle atletik duruş olarak adlandırılan bir duruşla atış yaparken bir adım öne çıkarlar.

Pozisyon

Fotoğraf: Gunnar Hjorthaug

Halıya yakın

Fotoğraf: Gunnar Hjorthaug

Skor Belirlenmesi

Fotoğraf: Gunnar Hjorthaug

Topu engelin yanından geçecek şekilde kavisli bir şekilde atın

Fotoğraf: Gunnar Hjorthaug

Başparmak topun üstünde olmalı

Fotoğraf: Gunnar A. Hjorthaug

Taktikler

Taktikler oyunda büyük bir rol oynar. Bu durum yeni gelenlerin oyunun daha deneyimli temsilcileriyle oynayarak hızlı bir şekilde öğrenmelerini sağlar. Farklı halılarda oynamanın kendine has özellikleri vardır. Halıların altındaki döşemelerdeki küçük tutarsızlıkların toplar üzerinde etkisi bulunur.

Bu durum, ev sahibi kulübe, mekanı tanımayan ziyaretçilere karşı belirgin bir avantaj sağlayabilir. Bilmediğiniz bir yerde halıların oynadığı rolü hızlı bir şekilde öğrenmek, bir maçta yarar sağlayabilir!

7.1. TURNUVA ORGANİZASYONU

Norveç'te düzenlenen halı bowlingi turnuvaları:

Ulusal Şampiyona (NM)

Norveç Halı Bowlingi Federasyonu her yıl bir Norveç Şampiyonası düzenlemektedir. Norveç'in en iyi 16 Halı Bowlingi takımı, ulusal şampiyonada bir araya gelmektedir.

Bu takımlardan 7'si Sonbahar Kupasından gelmektedir. Diğer 9 takım ise Halı Bowlingi Grandtour Şampiyonasından gelmektedir.

Sonbahar Kupası

Norveç Halı Bowlingi Federasyonu her yıl bir sonbahar kupası düzenlemektedir. En iyi 7 takım Ulusal Şampiyonaya katılmaya hak kazanır.

Halı Bowlingi Grandtour Şampiyonası

Norveç Halı Bowlingi Federasyonu her yıl ülke genelinde 3 adet turnuva düzenlemektedir. Her turnuvadaki en iyi 3 takım Ulusal Şampiyonaya katılmaya hak kazanır.

Kulüp Şampiyonası

Norveç Halı Bowlingi Federasyonu her yıl tüm kulüpleri, kendi şampiyonalarına ev sahipliği yapmaya teşvik etmektedir. Burada her disiplin için bir şampiyona yapılabilir.

4 disiplin

Tekler, Çiftler, Üçlüler ve Rinkler (dörtlüler).

2023 yılında düzenlenecek olan Ulusal Turnuva 4 kişiden oluşan takımlardan oluşacaktır.

2024 yılında düzenlenecek olan Ulusal Turnuva'nın 3 kişiden oluşan takımlarda oluşması planlanmaktadır.

2025 yılında düzenlenecek olan Ulusal Turnuva'nın 2 kişiden oluşan takımlarda oluşması

planlanmaktadır.

Örnek Turnuva Modelleri

Dört takım için küçük bir kulüp şampiyonası aşağıdaki gibi olabilir:

Müsabakaların 2 halı üzerinde yapılacağı 4 takım (A takımı, B takımı, C takımı, D takımı)

1.Maçlar

25 dakika: 7 devre.

En çok sayı yapıp kazanan 3 puan alır. Beraberlik halinde her birine 1 puan yazılır. Kaybedene sayı yazılmaz.

1. Halı A - B

2. Halı C - D

2.Maçlar

25 dakika: 7 devre.

1. Halı. A - D

2. Halı C - B

En çok puanı toplayan takım kulüp şampiyonasının galibi olur.

Sekiz takım için oluşan bir kulüp şampiyonası aşağıdaki gibi olabilir:

8 takım (A Takımı, B Takımı, C Takımı, D Takımı, E Takımı, F Takımı, G Takımı, H Takımı) müsabakalar 4 halı üzerinde yapılır.

Burada takım başına 4 maç yapmalısınız. En çok puana sahip olan Kulüp Şampiyonu olacaktır.

Tüm şampiyonalarda bir hakem ve bir organizasyon ekibi bulunmalıdır.

7.2. TERİMLER

- **(Back Bowl) Arkaya atılan top** – Hedef topun yanından geçerek duran bowling topu.
- **(Backhand) Ters atış** – Sağlak veya solak kişiye göre ters el ile yapılan atış.
- **(Bias of Bowl) Topun şekli** – Topun özellikleri ile ilgili bowling terimi.
- **(Bowling Line) Atış çizgisi** – Topun atıldığı alandan durduğu yere kadar gittiği sürede takip ettiği rota.
- **(Delivery Area) Atış alanı** – Topun atılması gereken ve halının her iki ucunda bulunan alanlar ("Kare" de denilebilir).
- **Atılan top** - Elden çıkan ve geçerli atış çizgisini geçen top.
- **(Draw Shot) Nokta atışı** – Atılan bir topun halı üzerinde hedeflenen noktada durması.
- **Oyun alanı** - Atış çizgisi ile geçerli atış çizgisinin arasında kalan alan.
- **(Forehand) Düz atış** – Beden hizasında yapılan atış.
- **Green (Yeşil)** - Topun eğimli bir rota çizmeden önce kat ettiği mesafe.
- **Skor** - Hedef topa en yakın duran top/toplar.
- **(Jack) Hedef topu** – Küçük beyaz yuvarlak top.
- **Yavaş atış** – Diğer toplara veya hedef topuna hafifçe çarpan atış.
- **Halı** – Oyunun oynandığı yüzey.
- **Sert atış** – Yavaş atışa göre topun daha hızlı yuvarlandığı atış.
- **Kısa atış** – Hedef topu çizgisinden önce duran bir top.
- **Ağırlık** – Atış yapılan topun hızı.

8. ANTRENMAN İPUÇLARI

8.1. TANIMLAR

Esneme Hareketleri – Esneme hareketleri denge becerinizi geliştirir. Esneme hareketleri ayrıca daha sabit bir duruş ve stabilite sağlar.

Eklem Hareketleri – Eklem sertliği, sandalyeden kalkarken veya sandalyeye otururken belki sizin de fark ettiğiniz ve hareketlerinizi kısıtlayan bir rahatsızlıktır. Hareketli olmak denge ve koordinasyon becerilerinizi güçlendirir.

Bacak Hareketleri - Bacaklarınızdaki kilit noktaları ve kollarınızdaki kasları güçlendirmek için dengeizde önemli iyileştirme sağlar.

8.2. ISINMA HAREKETLERİ

Bilekleri döndürme - bir yönde 5 tekrar ve sonra diğer yönde 5 tekrar

El parmak hareketi - açık / kapalı pozisyon 10 tekrar

Omuzları döndürme - öne doğru 5 tekrar / arkaya doğru 5 tekrar

Destek alarak yarım çömelme hareketi 10 tekrar

Ayak bileklerini döndürme 10 tekrar

8.3. DENGE VE KOORDİNASYON HAREKETLERİ

- 1. Tek Ayaküstünde Duruş** – Sol bacak, 10 saniye ve sağ bacak, 10 saniye ayaklarınız kalça genişliğinde olacak şekilde başlayın. Bir yere tutunurken bir ayağınızı yerden hafifçe kaldırın. Vücudunuzu dik tutun ve diktiğiniz ayağınızın üzerine eğilmekten kaçının. Bu egzersizi tek el desteğine geçerek ve sonunda el desteği olmadan ilerletin. Dengenizi hızlı bir şekilde yakalamanız gerektiğinde sağlam bir tezgâhın yanında yapmanız avantaj sağlayacaktır. Ayağınızı 10 ila 15 saniye boyunca yukarıda tutun. Her bacak için 5 kez tekrarlayın.
- 2. Basamağa Ayak Vurma:** Bir basamağa bakacak şekilde ayakta durun. Yeni başlayanlar, denge gelişene kadar bir yerden destek almalıdır. Kontrollü bir şekilde bir ayağınızı kaldırın, basamağa bir saniye boyunca dokununuz, ardından başlangıç pozisyonunuza dönün. Bu hareketi tekrarlarken, her dokunuşta tutarlılığa ve kontrole odaklanmalısınız. Her bacak için 10 tekrar yapın.
- 3. Dar Duruş:** Ayaklarınız birbirine yakın olacak şekilde başlayın. Dik durun ve güvenlik için bir desteğe tutunurken bir elinizle öne doğru uzanın. İleri uzanırken kollarınızı değiştirin. Her iki elinizle öne doğru uzanarak ilerleyin. Yana veya farklı yönlerde uzanarak bunu daha zorlayıcı hale getirebilirsiniz. Her kolla 10 uzanma gerçekleştirin.
- 4. 3 Yönlü Kalça Hareketi:** Ayaklarınız omuz genişliğinde açık olacak şekilde durun. Bir desteğe tutunurken bacağınızı öne doğru uzatın ve başlangıç pozisyonunuza geri dönün. Her seferinde başlangıç pozisyonuna dönerek bu hareketi yana doğru tekrarlayın. Son olarak, bacağınızı geriye doğru uzatın ve başlangıç pozisyonuna dönün. Her hareketi her bacakta 5 ila 10 kez gerçekleştirin. 2 ila 3 kez tekrarlayın.
- 5. Uygun Adım Ayakta Yürüyüş:** Ayaklarınız omuz genişliğinde açık olacak şekilde durun. Bir tezgâha veya sert bir yüzeye tutunurken, bir bacağınızı yürüyüş hareketiyle kaldırın. Bacaklarınızı değiştirin. Yumuşak, kontrollü hareketlere odaklanın ve bir yandan diğer yana eğilmekten kaçınmak için vücudunuzu dik tutun. Tezgâhı veya sandalyeyi bırakarak bu egzersizi daha zor hale getirebilirsiniz. 20 yürüyüş gerçekleştirin.
- 6. Küçük Hamle:** Ayaklarınız omuz genişliğinde açık olacak şekilde durun. Bir desteğe tutunurken öne doğru adım atın ve ön dizinizi hafifçe bükün. Başlangıç pozisyonunuza dönün ve karşı bacakla tekrarlayın. Diz veya kalça ağrınız artarsa, bir desteğe tutunarak ve daha küçük adımlar atarak bu egzersizi değiştirin. Her bacakta 10 hamle yapın.

7. **Yana Adımlama:** Ayaklarınızı birleştirerek ayakta durun. Bir desteğe tutunurken, ayaklarınız omuz genişliğini geçecek şekilde yana doğru adım atın. Her iki tarafta 5 ila 10 adım atarak bu hareketi bir sayaç boyunca sürdürün.
8. **Çömelme:** Ayaklarınız omuz genişliğinde açık olacak şekilde durun. Bir tezgâha tutunurken, oturma hareketi yapın. Güvenli ve doğru hareket için arkanıza bir sandalye yerleştirmek faydalı olabilir. 10 çömelme hareketi yapın.
9. **Tandem veya Yarı - Tandem Duruşu:** Bir ayağınız diğerinin önünde olacak şekilde "topuk- ayak parmağı" pozisyonunda durun. Başlangıçta bu çok zor gelirse, ayaklarınızı hafifçe birbirinden ayırın. Gerektiğinde bir destek kullanın. Bu pozisyonu her iki tarafta 10 saniye boyunca koruyun
10. **Topukları Kaldırma:** Ayaklarınız omuz genişliğinde açık olacak şekilde durun. Bir desteğe tutunurken topuklarınızı yerden kaldırın. Sanki ayak parmaklarınızın üzerinde duruyormuşsunuz gibi ağırlığınızın çoğunun ayaklarınızın önüne kaydığını hissetmelisiniz. İlk başta ellerinizle tezgâha bastırmanızda bir sakınca yoktur; sadece dik durduğunuzdan ve eğilmediğinizden emin olun. Bu egzersizi önce kollarınızla aldığınız desteği azaltarak ve sonunda tezgâhı bırakarak ilerletin. 10 tekrar yapın.
11. **Diz Arkasını Esnetme (Ayakta veya Oturarak):** Bacağınızı bir basamağa ya da vücudunuzun biraz önünde yere koyun. Sirtınızı düz tutun ve hafifçe öne doğru eğilin, uyluğun arkasında ve dizde bir gerilme hissedin. Diz arkasını esnetmenin bir başka yolu da oturup bacağınızı uzatmak ve hafif bir çekme hissi hissedene kadar öne doğru eğilmektir. Her esneme hareketini 10 ila 20 saniye boyunca yapın.
12. **Baldır Esnetme:** Ayağınızı bir basamağa dayayın ve korkuluklara veya bir tezgâha tutunurken hafifçe öne doğru eğilin. Baldırınızda veya ayak bileğinizde 10 ila 20 saniye boyunca tuttuğunuzda hafif bir çekme hissetmelisiniz. Esnerken zıplamaktan veya ileri geri sallanmaktan kaçının. Bu esnemeyi her bacak için 10 ila 20 saniye yapın.

9. EYLEM PLANI

Halı Bowlingi'ne başlamak veya Halı Bowlingi'nin diğer yönleriyle (ekipman alımı, uygulama, turnuva organizasyonu vb.) ilgili olarak herhangi bir proje ortağının iletişim noktasıyla iletişime geçebilir veya <http://care.kekava.lv> web sayfasını ziyaret edebilirsiniz.

Letonya - Kekava Belediyesi Spor Temsilciliği,

e-posta: sports@kekava.lv:

Telefon: +371 29335090

Norveç - Norveç Halı Bowling Federasyonu / Norges Halı bowlingi Forbund,

e-posta: leifhamberg@hotmail.com

Telefon: +47 905 72 189 - Leif Hamberg ve +47 900 87 073 - Gunnar Hjorthaug

Danimarka - DGI VESTJYLLAND,

e-posta: karen.damborg@mvpb.net

Telefon: +45 9749 2307

Türkiye - Nilüfer Belediyesi,

e-posta: nim@nilufer.bel.tr

Telefon: +90 224 444 16 03

İtalya - Soc.Cons. Mista a r.l. Rocca di Cerere Geopark,

e-posta: info@roccadicerere.eu

Telefon: +39 935 504717

Bu proje, 622461-EPP-1-2020-1-LV-SPO-SSCP numaralı hibe sözleşmesi kapsamında "Avrupa Birliği'nin Erasmus Spor – Küçük İşbirliği Ortaklıkları" programı tarafından fon almıştır.